

Frågor som inte hann besvaras under webinariet

Fråga

Kan vi föreskriva att påsk- och valborgsmässoeldar är tillåtna under perioden 15 april till den 30 september när vi föreskrivit att eldning av trädgårdsavfall är förbjuden inom detaljplanelagt område.

Svar:

Kommunen kan med stöd av 3 kap. 1 e § meddela föreskrifter om förbud mot eller begränsning av eldning av trädgårds- och parkavfall i de uppräknade fallen.

Om kommunen med stöd av det bemyndigandet förbjuder eldning inom vissa områden kan kommunen öppna upp för att valborgsmässoeldar ändå är tillåtna. De förutsätts då eldas den 30 april respektive under påskhelgen.

Vill kommunen tillåta eldning under en viss period t.ex. vår och höst bör föreskriften ta sikte på att eldning är förbjuden inom vissa områden, utom under aktuella perioder.

Det kan vara en fördel att då upprepa att eldningen är tillåten om avfallet har producerats på fastigheten eller på närliggande fastigheter, att eldning avser torrt avfall och sker så att risken för störningar i närområdet minimeras.

De kommuner som helt förbjuder eldning inom områden där majbrasor som omfattas av 3 kap. 19 a § kan tydliggöra att förbudet inte omfattar de brasorna.

Om kommunen har föreskrivit om ett förbud att elda kan det framgå av föreskriften att påsk- och valborgsmässoeldar är undantagna, exempelvis genom tillägget: *Eldning av trädgårds- och parkavfall får dock ske under Valborgs- och påskhelgerna under de förutsättningar som anges i 3 kap. 19 a § avfallsförordningen (2020:614).*

I annat fall krävs i varje enskilt fall dispens från avfallsföreskrifternas förbud.

För att det ska vara möjligt ska både förbudet och undantaget för majbrasorna – vara reglerat i avfallsföreskrifterna.

Fråga

Om det redan finns i avfallsföreskrifterna att man får elda under förutsättning att det inte medför olägenhet, behöver man då ändra i avfallsföreskrifterna till följd av de nya reglerna

Svar:

Fastighetshavarens möjlighet att elda (prioriterat efter kompostering och lämning till kommunen) i 3 kap. 3 e § avfallsförordningen har kopplats till föreskrifter meddelade med stöd av den nya bestämmelsen i 3 kap. 3 d § avfallsförordningen, se 4 punkten i 1 kap. 3 e §.

Nya föreskrifter måste meddelas med stöd av den nya bestämmelsen för att inskränka den begränsade möjligheten att elda i kap. 3 e §.

Om den nuvarande skrivningen i kommunens föreskrifter bara tar sikte på att eldningen inte får ge upphov till olägenheter för människors hälsa och miljö

kan kommunen överväga om regleringen behövs eller om det räcker med en hänvisning.

Bestämmelsen motsvarar i princip det som står i 3 kap. 1 d § avfallsförordningen, så i stället kan hänvisning ske dit, upplysningsvis.

Fråga

Finns det specifika regler för jord och skogsbruksavfall? och var hittar man dessa?

Svar:

Förutom att kommunerna har möjlighet att ha föreskrifter om bränning av halm på åkermark (den sällan nyttjade 40 § 9 förordning 1998:899 om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, FMH) så finns det inga specifika regler för hur jord- och skogsbruksavfall ska hanteras i FMH eller avfallsförordningen. Generellt gäller avfallshierarkin vid val av behandlingsmetod, vilket innebär att eldning utan att ta vara på energin – som är en typ av bortskaffande – är ett sistahandsval. Det kan finnas andra bestämmelser som gäller parallellt med avfallslagstiftningen, t.ex. bestämmelser avseende invasiva arter, samt föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 7 § förordningen om (2003:789) skydd mot olyckor. Dessutom gäller den allmänna försiktighetsprincipen i 2 kap.3 § miljöbalken om skyldighet att vidta begränsningar och försiktighetsåtgärder för att undvika olägenheter för miljö och hälsa. Det kan därför vara bra att kontakta kommunen, Skogsstyrelsen eller Jordbruksverket när det gäller dessa typer av avfall, för att kontrollera om det finns ytterligare bestämmelser att ta hänsyn till.

Fråga

Det kan vara bra att kommentera hur tätbebyggt område förhåller sig till kraven om avloppsrening från "tätbebyggelse" för att tydliggöra om man utgår från samma begrepp.

Svar:

Begreppet är sannolikt alltför oklart för att använda i en föreskrift, i stället rekommenderas "planlagt område", och/eller område enligt kartbilaga, eller textbeskrivning som närmare preciserar berört område (vilket kan vara hela kommunen).

(Att "tätbebyggelse" nämndes på webinariet avsåg endast att lyfta att det kan finnas behov av begränsningar inom sådana områden där det finns stor risk för olägenheter vid eldning p.g.a. närhet till omgivande byggnader.)

Fråga:

När anses det vara "lämpligt" att elda?

Svar:

Att eldning av fastighetens trädgårds- och parkavfall är en *lämplig* hantering (dvs *inte olämplig*) räcker inte för att eldning ska få ske, se 3 kap. 1 d §

avfallsförordningen: Eldningen ska dessutom ske i mindre omfattning och på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet, och inte strida mot kommunens föreskrifter

Det är svårt att ge ett generellt svar avseende när sådan mindre eldning kan anses lämplig, men eldning bör inte vara ett förstahandsval, utan tillämpas om det inte finns förutsättningar för att kompostera trädgårds- och parkavfallet och det inte heller är rimligt att lämna det till kommunens insamling, exempelvis på grund av långa avstånd.

Fråga:

Planeras någon mer vägledning kring bedömningen av lämplighet? Alltså att det finns någon annan hantering som är lämpligare än kompostering eller överlämnande till kommunens avfallshantering.

Avfallsförordningen anger att kommunen får meddela begränsningar/förbud om annan hantering är *mer lämplig än eldning*. Annan hantering kan vara exempelvis kompostering eller att lämna det till kommunens insamling. Det är svårt att ge någon generell vägledning gällande just bedömningen av lämpligheten att elda trädgårds- och parkavfall då förhållanden kan se väldigt olika ut lokalt, ex närhet till bebyggelse och andra geografiska förhållanden, närhet till återvinningscentral (där det går att göra sig av med avfallet), möjlighet till hämtning vid fastigheten, osv och det är inget som Naturvårdsverket kommer att vägleda närmre om.

Av promemorian till bestämmelserna (KN2024/01288) framgår att de nya bestämmelserna innebär en större frihet för fastighetsinnehavaren att själv avgöra vilken behandling som är lämplig. Beroende på vilka val som görs kan dock vissa störningar, som tillfälligt försämrad luftkvalitet och negativa hälsoeffekter för närboende grannar uppkomma. Konsekvenserna för fastighetsinnehavare och nyttjanderättsinnehavare är också beroende av om och när kommunen meddelar föreskrifter och vad dessa innehåller.

Fråga:

SKRs mall med ex på formuleringar skulle uppdateras. Vet man när den beräknas vara färdig?

Svar:

SKRs och Avfall Sveriges underlag med förslag till renhållningsordningens avfallsföreskrifter (rapport 2017:01) är under uppdatering. Publiceringsdatum är inte bestämt.

Observera att om kommunen inte avser att meddela några förbud eller begränsningar som inskränker den begränsade eldningsmöjligheten i 3 kap. avfallsförordningen, räcker det att göra en hänvisning till avfallsförordningens bestämmelser.

Om kommunen anser att även mindre eldning ska begränsas, behöver föreskriften vara tydlig och lätt att förstå. Exempelvis är det möjligt att formulera förbudet så som tidigare stått i kommunens hälsoskyddsföreskrifter.

Finns föreskrifter om eldning meddelade med stöd av tidigare bemyndiganden bör de ändras så att de blir meddelade med stöd av nya 3 kap. 1 e §, se 3 kap. 1 d § 4 p.